

דף הסבר

”טיטות חוק ריפמן” מציעה: עיצוב מנגנון נבדל לשליטה בחיי הבדואים

תאריך: 26.11.2024

טיטות חוק ריפמן,¹ הינה הצעה של ”מכון ריפמן” לעיגון בחקיקה של שלל נושאים הנוגעים לחיי הבדואים בנגב. בפועל, הטיטות דומה מאוד במהותה, תכליותיה והסדריה להצעת חוק פראוור משנת 2013. השוני בין שתי ההצעות הוא בעיקר בכך שטיטות חוק ריפמן כוללת כלים קיצוניים אף יותר לכפיית ההסדרים שהיא מקדמת בדמות מנגנוני שליטה דרקוניים בכל המרחב בו מתגוררים האזרחים הבדואים, כולל ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב. אי לכך, תחולת החוק היא מצומצמת מבחינה גאוגרפית אך ורק לשטח הנגב – ומתוחמת מבחינה גזעית אך ורק לאוכלוסייה הבדואית והרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

הטיטות נסמכת על ארבע נקודות מוצא בעייתיות ובלתי ראויות: (א) אי ההכרה בבעלות הבדואית על הקרקע בנגב ושלילתה. דהיינו, מחיקת הזכויות המסורתיות בקרקע. בכך, הצעת החוק מהווה המשך למדיניות גזל הקרקעות; (ב) הצורך בעקירה של הכפרים הלא מוכרים, ריכוזם והעברת תושביהם ליישובים המוכרים; (ג) הזהות הבדואית והשייך הלאומי של התושבים מהווים בעיה - שכן, כפי שהוסבר בדברי הרקע, ”באזורים אלה [בכפרים הבלתי מוכרים] אנחנו רואים תופעות קצה של חדירת תפיסות לאומניות ואנטי-ציוניות, המוצאות את דרכן לעומק החברה”; (ד) לשם כפיית המדיניות הנ”ל, יש ליצור חוק שיאפשר מנגנוני שליטה וכפייה בכל מרחבי החיים של האוכלוסייה הבדואית בנגב, הן בכפרים הבלתי מוכרים והן ביישובים המוכרים.

חשוב לציין, כי אין מטרת נייר עמדה זה להיכנס לפרטי מנגנוני השליטה שבטיטות, אלא להציג סקירה כללית של מאפייני ההצעה ועקרונות היסוד שבבסיסה.

¹ הצעת חוק הסדרת התיישבות הבדואים בנגב, התשפ”ד-2024 שגובש על יד מכון ריפמן.

להלן יפורטו עיקר ההסדרים ומנגנוני הכפייה הכלולים בטיטת חוק ריפמן:

א. אי הכרה בבעלות הבדואית על קרקעות בנגב ואימוץ מנגנון לכפיית הסדרים

1. בדומה להצעת חוק פראוור, ולמדיניות הממשלתית הקיימת, ההסדרים שמציעה הטייטה בכדי "לקדם הסדרת הבעלות על הקרקעות בנגב" מבוססים על שלילה מוחלטת של זכויות האוכלוסייה הבדואית לקניין ומחיקת זיקתה ההיסטורית לקרקע. בבסיס ההסדר המוצע ויתור על תביעות בעלות, עקירה מהכפרים הלא מוכרים, ו"הסדרה" ביישובים בדואים מוכרים. היקף התמורות, הן בקרקע והן בכסף, ודרך חישובן לא נכללו בטייטה, אף שלכאורה אלו מרכיבים חיוניים לבחינה מקיפה של ההסדר המוצע.
2. על מנת לאכוף את ההסדרים, הטייטה מציעה להקים מנגנונים לכפיית "הסדר" אשר יופעלו בעיקר באמצעות סמכויות מנהליות, אשר משעות את תחולת המשפט החוקתי, המשפט המנהלי ודיני המקרקעין ודיני התכנון. הטייטה מאמצת מתכונת של משטר חירום הפוגעת גם בעקרונות שלטון החוק והשוויון בפני החוק, בהפרדת הרשויות, בהליך ההגון ובעצמאות השפיטה. "משטר חירום" זה מכוון באופן מפלה לאוכלוסייה הבדואית בנגב, ורק אליה.
3. אין זו בלבד, אלא שהטייטה קובעת כי ההצעה מהווה הסדר שלילי. משמע, אין ולא תוכלנה להיות הסכמות או הבטחות מחוץ לאותה מסגרת שהיא מתווה. סעיף 99 לטייטה קובע כי מיום תחילתו של החוק, "לא תהיה מכוח משא ומתן, הסכם, החלטה, הבטחה, הוראה או מסמך אחר שהתקיימו או ניתנו לאחר תחילת חוק זה, כל זכות לתמורה מהמדינה בגין תביעת בעלות שהוגשה ביחס לחלקה נתבעת, כהגדרתה בחוק זה, אלא לפי הוראות חוק זה". דהיינו, מסגרת הצעת חוק המוצע היא מסגרת מחייבת בלעדית, ואין מקום להסכמים פרטניים שלא בהתאם לה, ולמשל לדיאלוג או להידברות על הסדר שיכול להתאים יותר.
4. הטייטה כוללת מנגנוני כפייה נוספים המופנים כלפי תובעי הבעלות בקרקעותיהם. לשם הדגמה בלבד, בהתאם להצעה, תובע בעלות שלא פעל לפי הוראות החוק המוצע ובמועדים שנקבעו בו, לא ייחשב בתום תקופת ההסדר כבעלים בקרקע מכח תביעת הבעלות שנתבררה בהליכי ההסדר אף אם הוכיח את זכותו בקרקע בהליכים אלה. תובע מעין זה לא יהיה זכאי לקרקע אלא לפיצויים כספיים בלבד (סעיפים 80 ו- ב לטייטה).
5. לבסוף, חשוב להדגיש בהקשר זה כי תושבים בעלי אישור תושבות ארעית אינם זכאים לתמורות כלשהן. הגבלה זו פוגעת בעיקר, אך לא רק, בנשים בעלות תעודות זהות פלסטינית אשר נשואות לאזרחים ישראלים, ומאיינת את זכויותיהן.

ב. עקירת הכפרים הלא מוכרים

6. עקרון יסוד בטייטה הינו ריכוז האוכלוסייה הבדואית ביישובים המוכרים תוך כדי פינוי כפוי ועקירה של הכפרים הלא מוכרים והריסת הבתים שבהם. מתווה זה מלווה בסמכויות פינוי מנהליות רחבות היקף. דברי ההסבר למטרות ההצעה מפנות לעניין זה להחלטת ממשלה מס' 3707 מיום 11.9.2011, שמהווה בסיס למדיניות הנישול והעקירה בשנים האחרונות.

7. יתירה מכך, הטיוטה כוללת מנגנוני פינוי בכוח חדשים ומיוחדים ביחס לקהילה הבדואית, שאינם קיימים כיום בדין ביחס לשאר אזרחי המדינה. כך למשל, היא מעניקה סמכויות לתת צווי פינוי מנהליים, כנגד: תובע בעלות שלא פעל לפי הוראות ההצעה; זכאי לתמורות אשר לא פינה את הקרקע עליה הוא מתגורר; תושב בדואי שלא הגיש בקשה לזכויות עד למועד הקבוע בחוק; מחזיק קרקע שהוקנתה למדינה לפי הוראות החוק המוצע. בדומה להצעת חוק פראוור, סמכויות בתי המשפט לבטל צווי פינוי כאלה הוגבלה לעניינים טכניים בלבד (סעיף 82 לטיוטה). בנוסף, אי קיום צו פינוי כאמור מוגדר כעבירה שבצידה עונש של שנתיים מאסר (סעיף 84 לטיוטה). לשם ביצוע צווי פינוי אלה ניתן יהיה להשתמש "בכוח סביר" ולהיעזר במשטרה (סעיף 82(ג) לטיוטה).

8. על פי הטיוטה, הלכה למעשה, תושבי הכפרים הלא מוכרים, הן הכפרים אשר היו קיימים מימים ימימה והן אלה אשר נבנו לפני עשרות שנים בעקבות צווים של המושל הצבאי בנגב המעבירים את האוכלוסייה הבדואית לאיזור הסייג, יפוננו בצווים מנהליים באופן המונע מלכתחילה כל התנגדות. תושבי הנגב הבדואים לא יוכלו עוד לטעון לזכויות בעלות על קרקעותיהם או לזכויות שימוש כלשהן בקרקעות שלהם או בקרקעות שעליהן הם יושבים. כמו כן, הם לא יוכלו לתקוף את ההחלטות לפנותם מכוח עקרונות המשפט המנהלי או המשפט החוקתי, ולא יוכלו להתגונן בפני פינויים או הריסת בתיהם. לשם הדגמה, במקום תביעות הפינוי המוגשות כיום כנגד חלק מהכפרים, שבמסגרתן רשאים התושבים להתגונן ולטעון כל טענה אפשרית להגנתם מפני תביעות הפינוי, יוצאו על פי הצעת חוק ריפמן צווי פינוי אשר יבוצעו תוך תקופה קצרה ואשר מלכתחילה סמכות בית המשפט לבטלם מוגבלת מאוד.

9. במילים אחרות, ההצעה תמנע באופן פוזיטיבי מתושבי הנגב הבדואים להגן על זכויותיהם ומכאן שהיא פוגעת באופן בסיסי בזכות החוקתית להליך הוגן. ההצעה מייצרת מנגנון קרקעי נפרד, חדש ושונה מההסדרים הנהוגים כלפי שאר האזורים ושאר האזרחים במדינה, ובכך היא פוגעת בעקרון השוויון בפני החוק.

ג. שליטה בניהול מועצות מקומיות ופגיעה חמורה ביותר בעצמאותן ובנבחרת ציבור

10. כחלק ממנגנוני הכפייה, הטיוטה קובעת מנגנון לכפיית שליטה ברשויות המקומיות הבדואיות הנבחרות וניהול ענייניהן באמצעות מנכ"ל ממונה בעל סמכויות נרחבות. הסדר ייחודי שאינו קיים ביחס לשום רשות מקומית אחרת.

11. הטיוטה יוצאת מנקודת הנחה כי ברשויות המקומיות הבדואיות בנגב מתגלה "ניהול כושל" כאשר "טובת התושב איננה תמיד בראש סדר העדיפויות". לכן, מציעה הטיוטה לאפשר מינוי "למנכ"ל ממונה ... בעל סמכויות רחבות שיוכל לקדם את המרחב המקומי". להזכיר, בחוק קיימים כיום מנגנונים להסדרה במצבים בהם רשות מקומית מתקשה לתפקד, לרבות "חשב מלווה", "חשב מלווה לחינוך", "תוכניות הבראה", ואף מינוי "ועדה קרואה". משרד הפנים קבע לעצמו יעד לצמצם את השימוש במנגנונים אלה, על מנת לשמור על הדמוקרטיה הקהילתית. הצעת החוק חורגת מעקרון זה, אינה מסתפקת במנגנונים

הקיימים ומוסיפה מנגנון חריג וקיצוני ביותר, שיחול על הרשויות המקומיות בישובים הבדואים, ועליהן בלבד.

12. אי לכך, מציעה ההחלטה מנגנון שליטה שבעצם ינהל את ענייני הרשות המקומית שלא באמצעות יו"ר הרשות, נבחרי הציבור או עובדי הרשויות המקומיות. למנהל המלווה אפשר שיוענקו כלל הסמכויות המוענקות על פי חוק לראש הרשות המקומית, למועצה, לוועדה מוועדותיה או לעובד העירייה, לצורך ביצוע מה שנקרא "תכנית קידום הרשות" שנקבעה על ידי המנהל המלווה. בין היתר הוא יהיה רשאי לפטר ולמנות עובדים; להתקשר בהתחייבות כספית בשם הרשות המקומית; לקבל אשראי; להכין תקציב לרשות המקומית ולהגישו לאישור השרים הממונים; להטיל ארנונה כללית ושאר מסי הרשות על פי דין; וכן יכול ליטול לעצמו סמכויות רשות חינוך. יתירה מכך, בהענקת סמכויות למנהל המלווה לא יהיו אלה עוד נתונות לרשות המקומית, לראש הרשות המקומית, למועצה, לוועדה מוועדותיה או לעובדי העיריה (סעיפים 93-94 לטיוטה). דהיינו ממונה אשר ינהל את כלל העניינים המוניציפליים מעל לראשה של ההנהגה הנבחרת.

13. מנגנון העברת סמכויות זה פוגע ברשויות המקומיות הנבחרות, באוטונומיה של הקהילה המקומית ובזכויות האזרחים לנהל את חייהם, על כל המשתמע מכך, מתוך גישה פטרנליסטית ומבדלת. בנוסף, הוא עלול גם לשמש לקידום ואישור מהלכים לקליטת עקורי הכפרים הלא מוכרים או לכפיית מהלכים מוניציפליים ותכנוניים אחרים, שאינם מקובלים על המועצות המקומיות, נבחרי הציבור והתושבים.

ד. הידוק השליטה במערכת החינוך

14. הטיוטה יוצאת מנקודת הנחה כי אנשי הוראה אשר קיבלו השכלתם במוסדות להשכלה גבוהה בגדה המערבית מהווים בעיה. שכן אלה, כך על פי מסמך הרקע לטיוטה, אינם פועלים "לחיזוק הזהות הישראלית לאזרחי ישראל הבדואים". עוד מוסיף מסמך הרקע בהקשר זה כי "מערכת החינוך מתנהלת ... כאשר זהות משפחתית גוברת לא אחת על טובת התלמיד", למשל "בהסעות, בטובין, בפדגוגיה." בדברי הרקע לטיוטה הוסבר עוד, כי "נכון להיום חלק גדול מהחינוך הבדואי נעשה על ידי אנשי הוראה אשר קיבלו השכלתם בערים הפלסטיניות באיו"ש. לצערנו ערכים אלו ממשיכים ללוות חלק ממערכת הלימוד, וזאת במקום לדאוג לחיזוק הזהות הישראלית לאזרחי ישראל הבדואים". לכן, הטיוטה מציעה להקים "רשות חינוך ייעודית" שתיתן שירותי חינוך בכפרים הלא מוכרים, ותהיה מוסמכת להתערב "במקרים בהם מינהל החינוך המקומי אינו מתפקד", זאת על ידי הענקת סמכויות רשות חינוך למנהל המלווה, כפי שהובא לעיל.

15. מנגנון המאפשר הקמת "רשות חינוך מקומית" קיים בדין (בחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, סעיף 1א), ושימש בשנות החמישים לשליטה בחינוך במעברות, עד להקמת רשויות מקומיות. בנוסף, עד לשנת 2004 שימשה "רשות החינוך לבדואים" כאמצעי לשליטת משרד החינוך בחינוך בבתי הספר הבדואים, אמצעי שעורר ביקורת ומחאה, ועל כן בוטל. מאז הוכרה זכותם של הבדואים לנהל את הרשויות המקומיות בישוביהם, ככלל האזרחים במדינה. ניתן כמובן לתמוך ולהעצים רשויות אלו, אך אין מקום לבטל את סמכויותיהן. אדרבה, כיום, יש לרשויות המקומיות בישובים הבדואים כלים לנהל את מערכת החינוך בהצלחה, לרבות מנהלים בעלי הכשרה אקדמית מתאימה, ואין שום הצדקה עניינית למחיקת סמכויות החינוך של הרשויות המקומיות ושל הקהילות.

16. עוד מציעה הטייטה 'רפורמה' לגבי עובדי ההוראה, בין היתר, על ידי "שלילת כניסת עובדי הוראה עם "חינוך שטחים". לשם כך מציעה הטייטה כי יש להעסיק עובדי הוראה עם תארים אקדמיים ממוסד אקדמי מוכר בישראל או ממוסד אקדמי בחו"ל שקיבל אישור של היחידה להערכת תארים אקדמיים בחו"ל במשרד החינוך וכן תעודת הוראה ממוסד מוכר לכך בישראל או ממוסד מוכר לכך בחו"ל שקיבל אישור של היחידה להערכת תארים אקדמיים בחו"ל במשרד החינוך. זהו עוד כלי לשליטה בחינוך בבתי הספר בישובים הבדואים ובחינוך לזהות שתתאים ליעדים הפוליטיים של המדיניות הנהוגה בנגב.

ה. מערכת אכיפה פלילית נפרדת ובעלת סמכויות מנהליות נרחבות

17. תחת המעטה של הגברת הבטחון האישי והמשילות, מציעה הטייטה מערך אכיפה משטרתי בעייתי ביותר, כולל סמכויות למעצרים מינהליים. לשם כך, מציעה הטייטה לתקן את חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, על מנת להסמיך את השב"כ לפעול בהקשר לעבירות נשק.

18. הסמכת השב"כ לפעול נגד האזרחים הבדואים הינה בעייתית ביותר. השב"כ פועל תוך כדי שימוש באמצעים ובשיטות חקירה סודיים ובסמכויות נרחבות הכוללים פגיעה חמורה בזכויות נחקרים ועצורים.

19. הסמכה מעין זו לטיפול בעבירות פליליות כנ"ל משמעה כי יתקיימו בישראל שתי משטרות מקבילות. דבר זה צפוי להמשיך ולבסס יצירת שתי מערכות 'אכיפת חוק' נפרדות ליהודים ולערבים, שתביא להעמקת תרבות חוסר האחריותיות בכל הקשור לממשק בין רשויות החקירה והשיטור לבין האזרחים הבדואים בנגב. זאת, בהמשך ליחידות משטריות ייעודיות שכבר כיום פועלות אך ורק מול האזרחים הבדואים, ובפרט יחידת "יואב", ובהמשך לנקיטה ברחיבה של פרקטיקות 'אכיפה' שאינן נהוגות בקהילות אחרות, ולמשל בהתיישבות החקלאית היהודית.

ו. הקמת מערך ממשל נפרד לעקיפת חוקים ולכפיית הסדרים

20. לשם השגת יעדיה, מציעה הטייטה להקים רשויות ממשלתיות ייעודיות ונפרדות לאוכלוסייה הבדואית. מהלך זה הינו בעייתי במספר מישורים: (א) מהלך זה יעמיק את מנגנוני הפרדה הגזעית בנגב; (ב) רשויות אלה לא יהיו מוסמכות לפעול מכוח הדין הכללי החל על כלל אזרחי המדינה. רשויות מדינה כלליות כגון רשות מקרקעי ישראל, ועדות התכנון למיניהן, יימנעו מלפעול בממשק הסמכויות המוענקות על פי ההצעה לאותן רשויות ייעודיות, בטענה כי אינן מוסמכות; (ג) מצב זה ייצור מעין סמכויות כלואות שלא יאפשרו מרווח פעילות לפי עקרונות השוויון והצדק, ויתכן וחקיקה מעין זו תקשה על תקיפת משפטית של החלטות בעייתיות. להלן נפרט את מרכיבי המערך:

א. "ועדת שרים להתיישבות הבדואים בנגב" - גוף פוליטי ובו 13 שרי ממשלה, אשר יתווה את "מדיניות הממשלה בכל הקשור להסדרת התיישבות האוכלוסייה הבדואית בנגב [וינחה] את משרדי הממשלה בתחום הטיפול באוכלוסיית הבדואים בנגב" (סעיף 3 לטייטה). דהיינו, המדיניות תיקבע על פי שיקולים פוליטיים ולא מקצועיים ושלא בהכרח בהתאם לטובת האוכלוסייה הבדואית.

ב. "ועדה ארצית לתכנון ולבניה להתיישבות הבדואים בנגב" - גוף תכנוני ייעודי ומופרד מגופי התכנון המוקמים על פי חוק התכנון והבניה ושמוענקות לו סמכויות המועצה הארצית לתכנון ולבניה בכל

הקשור להתיישבות הבדואים בנגב. על פי חוק התכנון והבנייה, המועצה הארצית מייצגת לממשלה בכל הנוגע לקו הכללי בביצוע חוק התכנון והבנייה, לרבות ענייני חקיקה; עריכת תוכניות; אישור תוכניות; ועדת עררים ועוד. הוועדה תמנה ועדת משנה להתנגדויות לתכניות מתאר וחלק מחבריה יתפקדו גם כרשות רישוי.

ועדה זו תהיה מורכבת מ- 22 חברים, מרביתם נציגי משרדי ממשלה. מבין חברי הוועדה אך ורק שני חברים בדואים - "נציג ציבור שתמנה הממשלה מקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב" ו- "נציג מטעם האוכלוסייה הבדואית בנגב" (סעיף 4 לטיוטה).

ג. **"הרשות הממשלתית להתיישבות הבדואים בנגב"** - הרשות צמודה למשרד ראש הממשלה ויועדה לפעול לקידום מטרות החוק בהתאם למדיניות הממשלה. כלומר, מלכתחילה, הרשות איננה מוסמכת לשקול את טובת האוכלוסייה הבדואית, לשקול פתרונות הסדרה במקום, או לקדם מדיניות המותאמת להשקפות ורצונות האוכלוסייה הבדואית.

בין יתר סמכויות הרשות יהיו הסמכות לטפל בתהליך ההסדרה לפי החוק המוצע - כלומר רשות זו תהיה מוסמכת, על פי חוק, לכפות את מדיניות הממשלה - וכן תהיה אחראית על פיתוח התשתיות הציבוריות והשירותים הציבוריים ביישובים המיועדים להסדרת מגוריה של האוכלוסייה הבדואית - כלומר היא תפעל כרשות עצמאית ונפרדת משאר משרדי הממשלה.

בנוסף, הרשות מוסמכת לפעול לאיתור אזורים לצורך קידום התכנון להתיישבות בדואים בנגב, לרבות קביעת תוכניות מפורטות במרחב תכנון מקומי אם הוועדה המקומית לתכנון ולבניה באותו מרחב לא מילאה את הוראות חוק התכנון והבניה בעניין זה; לתכנן ולהגיש תוכניות בנוגע ליישובים המיועדים להסדרת מגוריה של האוכלוסייה הבדואית בנגב, ולווי הליכי התכנון בהן; ללוות ולסייע להתיישבותה של האוכלוסייה הבדואית ביישובים שהוקמו לפי כל דין; לקדם מיזמים להתיישבות בדואים בנגב, לתעסוקה, להקמת תשתיות, לחינוך ולבריאות ביישובים הבדואים בנגב; האצת מימוש תהליכי הסדרת תביעות בעלות במקרקעין והתיישבות הבדואים בנגב, לרבות באמצעות זיהוי חסמים והסרתם; גיבוש המלצות לתיקוני חקיקה בתחומי פעולתה של הרשות וקביעת מנגנונים מסייעים; לסייע לרשויות מקומיות בדואיות בנגב, בקידום ופיתוח שירותים מוניציפליים, שירותי חינוך ושירותים חברתיים בתחומן; לשמש כמנהלה מרחבית לניהול אזורים גליליים עליהם יורה השר בצו ולהפעיל את הסמכויות והתפקידים המוקנים לעירייה על פי פקודת העיריות, כולם או חלקם, כפי שיוורה השר בצו, באזורים אלה; לשמש כרשות חינוך מקומית באזורים גליליים עליהם יורה השר בצו; ליישם את מדיניות השר בתחום התיישבות הבדואים בנגב ולקדמה; מתן ייעוץ לממשלה ולשרי הממשלה ולמועצת מקרקעי ישראל, בתחום התיישבות הבדואים בנגב ולקדמם; מעקב אחר החלטות ועדת השרים והממשלה לעניין פעולותיה ויעדיה בתחום התיישבות הבדואים בנגב וקידומם, וקידום מימושו. כמו כן, הרשות תהיה רשאית לחייב באגרות עבור הפעלת סמכויותיה ומוענקת לה סמכות שירות "לבצע כל פעולה הדרושה לשם מילוי תפקידיה". במילים אחרות, הרשות הינה בבחינת הכל יכולה באשר להליכי הסדרה וניהול המרחבים הבדואים בנגב. היא תפעל כממשלה בתוך הממשלה, לפי כללים והסדרים משלה.

דהיינו, רשות הבדואים תהיה המנגנון הכל יכול ונטול ההגבלות בכל הקשור לפינוי ועקירת הכפרים הבלתי מוכרים, ניהול מרחבי הרשויות המקומיות הבדואיות, ניהול מרחבי הכפרים הבלתי מוכרים,

כולל בשטחים גליליים, והפעלת מערך ממשלתי כולל בישובים הבדואים בנגב. ריכוז סמכויות דרקוני, מפליג וחריג זה בא במטרה לשלוט בכל האספקטים של כפיית ההסדרים שבטייטה ולנטרל כל מסגרת אחרת המחוייבת לפעול לפי עקרונות משפטיים מנהליים וחוקתיים אחרים.

חמור מכך, השר יכול להסמיך עובד מעובדי הרשות, שיהיה רשאי לדרוש מרשות מקומית, ממוסד תכנון, ממשרדי הממשלה ומרשות אחרת שהוקמה לפי חוק, כל מידע או מסמך, לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, הדרושים לרשות לשם מילוי תפקידיה; מידע או מסמך שנדרשו, יימסרו באופן ובמועד שנקבעו בדרישה. סעיף זה הינו מסוכן ביותר, שכן כל מידע על כל אזרח בדואי בנגב יהיה נגיש לפקיד ברשות אשר יכול להשתמש בו כראות עיניו לצורך כפיית ההסדרים שבהצעה.

ד. ועדת תמורות - תקבע מיהם תובעי הבעלות ומיהם התובעים המאושרים לפי החוק המוצע ומהו חלקם ביחס לאותה חלקה נתבעת; לקבוע את התמורה המגיעה לתובע מאשר; לקבוע, על פי המלצת הרשות, את מיקום הקרקע שתינתן לתובע מאשר כקרקע תמורה; ולקבוע את זכויותיו של תושב בדואי לפי הצעת החוק.

ועדת התמורות תמנה 6 חברים, 1 מהם נציג ציבור מקרב האוכלוסייה הבדואית שימנה השר. אך המניין החוקי בישיבת ועדת תמורות הוא שלושה חברים ובלבד שאחד מהם הוא יושב הראש או ממלא מקומו. כלומר, ההרכב המוצע יכול לטרפד כל משקל לקולו של נציג הציבור הבדואי.

ה. ניהול שטחים גליליים - הטייטה קובעת כי השר הממונה רשאי להטיל ארנונה כללית על נכסים המצויים בשטח גלילי בנגב. עוד מציעה הטייטה כי השר יהא "רשאי לקבוע בצו שהשטחים הגליליים בתחום מחוז הדרום, כולם או חלקם, ינוהלו בידי מינהלה מרחבית שלה יוענקו סמכויות ותפקידים המוקנים לעיריה על פי פקודת העיריות (סעיף 88 לטייטה). למנהלה מעין זו יכול ויוענקו גם סמכויות רשות חינוך. המנהלה תהיה מורכבת מחמישה חברים שימונו על ידי השר. כך מערך השליטה והכפייה בשטחים גליליים, בהם נמצאים חלק מהישובים הבלתי מוכרים, יהא רב רובדי.

לסיכום, מדובר בטייטת חוק מסוכנת ביותר שמייצרת מנגנון חוקי לשלילת זכויות האוכלוסייה הבדואית בנגב בקרקע, לעקירת הכפרים הבלתי מוכרים ולשליטה ברשויות המקומיות ובמערכת החינוך. מסגרת החוק המוצע תכפה מדיניות מנשלת תוך כדי שלילת זכות הפנייה לערכאות, הגבלת שיקול דעת מערכת המשפט, שלילת זכויות על פי חוק התכנון והבנייה ועוד.

באמתלה של "חיזוק המשילות", ההצעה מייצרת מנגנון שלטוני רב סמכויות נפרד, בלעדי וייעודי לקהילה הבדואית, אשר יעוגן מלכתחילה בעקרונות של כפייה ודיכוי במכלול רחב של הליכי תכנון, חינוך, ניהול רשויות מקומיות, הסדר זכויות במקרקעין ומגורים. בד-בבד ההצעה ממסדת מנגנונים מבדלים ומדירים, המבטיחים כי האזרח הבדואי יהיה בעל מעמד נבדל ונפרד, בגדר "נפרד שאינו שווה", תוך כדי רמיסת עקרון השוויון האזרחי.